

Brüssel, 7. september 2026
(OR. en)

12848/26
ADD 1

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0257 (NLE)

ENER 551
RELEX 1116
COWEB 107
COEST 646

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	7. september 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 464 annex
Teema:	LISA järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus võetava seisukoha kohta seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri kohta energiaühenduse lepinguosaliste ja ELi liikmesriikide poolt välja antud päritolutagatiste vastastikuse tunnustamisega

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 464 annex.

Lisatud: COM(2026) 464 annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 7.9.2026
COM(2026) 464 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu nimel energiaühenduse ministrite nõukogus võetava seisukoha kohta seoses taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri kohta energiaühenduse lepinguosaliste ja ELi liikmesriikide poolt välja antud päritolutagatiste vastastikuse tunnustamisega

LISA

Otsus 2026/xx/MC-EnC energiaühenduse lepinguosaliste poolt ELis välja antud päritolutagatiste tunnustamise kohta

ENERGIAÜHENDUSE MINISTRITE NÕUKOGU,

võttes arvesse energiaühenduse asutamislepingut (edaspidi „asutamisleping“), eriti selle artikli 42 lõiget 1, artikli 47 punkti b ning artikleid 76, 84 ja 85,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta,¹ mida on kohandatud ja mis on energiaühenduses vastu võetud ministrite nõukogu otsusega 2021/14/MC-EnC ning mida on muudetud ministrite nõukogu otsusega 2022/02/MC-EnC, eriti selle artiklit 19,

võttes arvesse energiaühenduse ministrite nõukogu 15. detsembri 2023. aasta ja 12. detsembri 2024. aasta järeldusi energiaühenduse lepinguosaliste poolt välja antud päritolutagatiste tunnustamise kohta Euroopa Liidus

ning arvestades järgmist:

- (1) Stabiilse õigus- ja tururaamistiku loomine, mis suudab meelitada investeerima taastuvatest energiaallikatest elektri tootmisse, taastuvate energiaallikate kasutamise edendamine, energiakaubanduse tingimuste kehtestamine ühtses regulatiivruumis, konkurentsi arendamine energiaturgudel laiemas geograafilises ulatuses ja mastaabisäästu kasutamine kuuluvad asutamislepingu artiklis 2 sätestatud peamiste eesmärkide hulka.
- (2) Taastuvenergia osakaalu jaoks seatud eesmärkide saavutamiseks peavad lepinguosalisel tegema märkimisväärsed edusamme taastuvenergia kasutuselevõtu suurendamisel oma territooriumil.
- (3) Päritolutagatistel, mis tõendavad lõpptarbijatele, et teatav kogus elektrit on toodetud taastuvatest energiaallikatest ja et seda on võimalik toodetud elektrienergiast sõltumatult üle kanda, on turuväärtus, mida saab kasutada taastuvatest energiaallikatest elektri tootmisse tehtavate investeeringute täiendavaks stimuleerimiseks.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 (taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta) (edaspidi „direktiiv (EL) 2018/2001“) artikliga 19 on kehtestatud süsteem, mis käsitleb päritolutagatiste vastastikust tunnustamist Euroopa Liidu liikmesriikide vahel ja seda võib laiendada kolmandatele riikidele, kui on täidetud teatavad tingimused.
- (5) Võttes arvesse, et energiaühendus on ministrite nõukogu otsusega 2021/14/MC-EnC direktiivi (EL) 2018/2001 kohandanud („kohandatud direktiiv (EL) 2018/2001“) ja

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

selle vastu võtnud ning et Euroopa Liit on energiaühenduse lepinguosaline, on asjakohane laiendada ELi päritolutagatiste vastastikuse tunnustamise süsteemi energiaühenduse lepinguosalistele, kui nad vastavad käesolevas otsuses sätestatud tingimustele.

- (6) Energiaühenduse lepinguosaliste ja Euroopa Liidu liikmesriikide vaheline päritolutagatiste vastastikune tunnustamine nõuab, et kõik osalised viiksid oma õigusaktid vastavusse samade põhimõtete ja õiguslike nõuetega ning jätkaksid nende tõhusat järgimist. Seepärast on vaja kehtestada tingimused, mida iga lepinguosaline peaks täitma enne ja pärast tunnustuse andmist.
- (7) Tuleks kehtestada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolutagatiste tunnustamist käsitlevate eeskirjade hindamise, tunnustamisega seotud otsustusprotsessi ja jõustamise kord.
- ~~(8)~~ Käesoleva otsuse kohaldamisel ei nõuta energiaühenduse lepinguosaliste ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise päritolutagatiste vastastikuse tunnustamise puhul energia otsest importi ega eksporti lepinguosaliste ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahel.
- (9) Käesolev otsus ei piira päritolutagatiste vastastikuse tunnustamise vastavate süsteemide kohaldamist direktiivi (EL) 2018/2001 alusel Euroopa Liidus selle liikmesriikide vahel ja kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 alusel energiaühenduses lepinguosaliste vahel.
- ~~(10)~~ Energiaühendus kohandas elektrituru direktiivi (EL) 2019/944 ja võttis selle vastu ministrite nõukogu otsusega 2021/13/MC-EnC, kohustades lepinguosalisi rakendama seda otsust ja täitma sellest tulenevaid kohustusi. See hõlmab eelkõige nõuet, et miinimumteave peab sisalduma arvel ja arvel esitatavas teabes ning et see peab sisaldama viidet sellele, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kohta teabe avaldamisel kasutatakse päritolutagatisi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese ja kohaldamisala

Käesolevas otsuses sätestatakse tingimused ja menetlused taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolutagatiste vastastikuseks tunnustamiseks Euroopa Liidu liikmesriikide ja energiaühenduse lepinguosaliste vahel energiaühenduse lepinguosalise või Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse poolt.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „kohandatud direktiiv (EL) 2018/2001“ – direktiiv (EL) 2018/2001, mida on kohandatud energiaühendusele ning mis on energiaühenduses vastu võetud ministrite nõukogu otsusega 2021/14/EnC-MC ja mida on muudetud ministrite nõukogu otsusega 2022/02/MC-EnC;

- (b) „avaldamine“ – teave, mis esitatakse lõpptarbijatele seoses elektriarvetega kooskõlas direktiivi (EL) 2019/944 artikli 18 lõikele 6 ja I lisale, mida on kohandatud energiaühendusele ja mis on energiaühenduses vastu võetud ministrite nõukogu otsustega 2021/13/MC-EnC ja 2022/03/MC-EnC ning millele on osutatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõikes 8;
- (c) „päritolutagatis“ – direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punktis 12 määratletud dokument;
- (d) „määratud pädev asutus“ – lepinguosalises riigis või Euroopa Liidu liikmesriigis asutatud asutus, kes vastutab päritolutagatiste elektroonilise väljaandmise, ülekandmise ja tühistamise eest kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 19;
- (e) „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ – taastuvatest allikatest toodetud elekter direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 2 punkti 1 tähenduses;
- (f) „direktiiv (EL) 2018/2001“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta;
- (g) „taastuenergia eesmärk 2030. aastaks“ – kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 2 sätestatud lepinguosalise taastuenergia minimaalne osakaal summaarses energia lõpptarbimises.

Artikkel 3

Taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolutagatiste vastastikune tunnustamine

1. Kui Euroopa Komisjon leiab artikli 9 kohaselt, et lepinguosaline on täitnud artiklites 4–8 sätestatud tingimused, võib ta teha alalisele kõrgetasemelisele töörühmale ettepaneku teha otsus päritolutagatiste vastastikuse tunnustamise kohta kõnealuse lepinguosalise ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahel, kandes kõnealuse lepinguosalise käesoleva otsuse lisasse.
2. Kui alaline kõrgetasemeline töörühm võtab lõike 1 kohaselt esitatud Euroopa Komisjoni ettepaneku alusel lihthäälteenamusega asjaomase otsuse vastu, tunnustavad Euroopa Liidu liikmesriikide pädevad asutused, registrid ja turuosalised lisas loetletud lepinguosalise pädeva asutuse poolt taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia kohta välja antud päritolutagatise. Lisas loetletud lepinguosalise pädev asutus, registrid ja turuosalised tunnustavad taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolutagatise, mille on välja andnud ELi liikmesriigi pädev asutus.
3. Käesolevast artiklist tulenevad õigused ja kohustused ei piira artikli 10 kohaldamist.

Artikkel 4

Taastuenergiat käsitleva ühenduse õigustikuga seotud tingimused

Lepinguosaline tõendab, et ta:

- (a) on oma siseriiklikesse õigusaktidesse täielikult üle võtnud kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 ja rakendab seda ning on üle võtnud kohustuse saavutada 2030. aastaks seatud taastuenergia eesmärgid ja rakendab neid ellu. Täielikku rakendamist kinnitab sekretariaat oma iga-aastases rakendamisaruanDES; ning

- (b) püsib oma 2030. aastaks seatud riiklike taastuvenergiaeesmärkide saavutamise ajalisel graafikus kooskõlas lõimitud riikliku energia- ja kliimaalase eduaruandega, mis esitatakse vastavalt 11. detsembri 2018. aasta määruse (EL) 2018/1999, milles käsitletakse energialiidu ja kliimameetmete juhtimist, ning mida on kohandatud energiaühendusele ja mille ministrite nõukogu on energiaühenduses vastu võtnud otsusega 2021/14/MC-EnC ning mida on muudetud ministrite nõukogu otsusega 2022/02/MC-EnC), artikli 17 lõikele 1.

Artikkel 5

Elektrienergiat käsitleva ühenduse õigustikuga seotud tingimused

Lepinguosaline tõendab, et on täielikult üle võtnud elektrituru direktiivi (EL) 2019/944, mida on kohandatud ja mis on energiaühenduses vastu võetud, ning rakendab seda. Täielikku rakendamist kinnitab sekretariaat oma iga-aastases rakendamisaruanDES.

Artikkel 6

Tingimused, mis on seotud päritolutagatiste süsteemi loomise ja käigushoidmisega riiklike pädevate asutuste poolt

Lepinguosaline tõendab, et on vastavalt kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklile 19 asutanud pädeva asutuse. Pädev asutus peab:

- (a) omama kõiki vajalikke inim-, finants- ja tehnilisi ressursse, et täita talle kõnealuse direktiivi artikli 19 kohaselt määratud ülesandeid;
- (b) olema funktsionaalselt ja õiguslikult sõltumatu eraõiguslikest üksustest, eelkõige tootmis-, kaubandus- ja tarnetegevusest, võtma sõltumatult vastu otsuseid, millega tagatakse, et tema töötajad ja juhtkond tegutsevad sõltumatult mis tahes turuhuvidest või eraõiguslikust üksusest;
- (c) kasutama asjakohaseid sisemehhanisme, millega tagatakse, et talle kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 kohaselt määratud ülesannete täitmisega seotud tegevus toimub täpselt ja usaldusväärselt ning pettusekindlalt, järgides sealhulgas, kuid mitte ainult, põhimõtet „tunne oma klienti“ ja registrikonto omanike hindamismenetlusi, millega hoitakse eemal petturlikud kontoomanikud, ning mis hõlmavad sätteid huvide konflikti, konfidentsiaalsuskohustuste, käitumisjuhendi, sealhulgas tõhusa ja läbipaistva auditi, väärkäitumise ja pettuse juhtude avastamise ja käsitlemise menetluste kohta, ning tal peab olema sõltumatu vastavuskontrolliametnik, kes avaldab iga-aastased vastavusaruanded;
- (d) kohaldama tõhusaid menetlusi rahapesu ja turuga manipuleerimise ning varifirmadega seotud ühendusesisese pettuse ennetamiseks ja avastamiseks;
- (e) tagama, et iga väljaantud päritolutagatis vastab kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõike 7 nõuetele ja et selles sisalduv teave on asjakohaselt kinnitatud;
- (f) tagama igal ajal, et taastuvatest energiaallikatest toodetud elektri iga MWh kohta antakse välja ainult üks päritolutagatis väärtusega 1 MWh ning et sellisel viisil toodetud elektri puhul võetakse see MWh avaldamisel arvesse ainult ühe korra;

- (g) tagama, et päritolutagatiseid kehtivad 12 kuud pärast taastuvatest energiaallikatest elektri asjaomase MWh tootmist, et kõik päritolutagatiseid, mida ei ole tühistatud, aeguvad hiljemalt 18 kuud pärast asjaomase MWh tootmist ning et seoses avaldamisega tühistavad turuosalist päritolutagatiseid hiljemalt kuus kuud pärast päritolutagatise kehtivusaja lõppu;
- (h) tagama, et elektrooniline väljaandmine, ülekandmine ja tühistamine on alati jälgitavad, tegevust jälgitakse ja selle üle peetakse arvestust kooskõlas Euroopa standardi CEN-EN 16325 viimase versiooniga;
- (i) allkirjastama lepingu elektrooniliste registriteenuste osutajaga ja seda rakendama ning osalema aktiivselt energiaühenduse raames loodud piirkondlikus süsteemis;
- (j) olema pädev tunnustama päritolutagatise, mille on välja andnud mis tahes Euroopa Liidu liikmesriigi pädev asutus, ning teavitama sekretariaati ja Euroopa Komisjoni ning
- (k) olema väljaandvate asutuste ühenduse liige, järgima asjakohaseid korrapäraseid kvaliteedi ja läbipaistvuse hindamisi, mis on nõutavad ühenduse elektrisüsteemi töörühma liikmesust reguleerivate eeskirjade kohaselt, jagama neid hindamisi energiaühenduse sekretariaadiga ning võimaldama tagasisidet ja sisendit teiste ELi liikmesriikide pädevatelt asutustelt vastastikuseks õppimiseks ja heade tavade vahetamiseks või kaasama mainekalt rahvusvaheliselt audiitorühingult valitud välisaudiitori riikliku pädeva asutuse iga-aastaseks väliseks finants-, menetlus-, toimivus-, vastavus- ja kvaliteediauditiks, mis esitatakse sekretariaadile, ning avaldama selle oma veebisaidil. Välisauditi tulemuste põhjal avaldab sekretariaat vastavusaruande oma iga-aastase rakendusaruande osana.

Artikkel 7

Päritolutagatiste süsteemi järelevalve ja jõustamisega seotud tingimused

1. Lepinguosalised määravad riiklikud asutused, kes jälgivad ja kontrollivad päritolutagatiste avaldamist vastavalt kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõikele 8 ja direktiivi (EL) 2019/944 I lisale, mida on kohandatud energiaühendusele ja mis on energiaühenduses vastu võetud ministrite nõukogu otsustega 2021/13/MC-EnC ja 2022/03/MC-EnC.
2. Lepinguosaline tagab kohandatud direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõike 10 järgimise vastavalt Euroopa Komisjoni otsustele, mis võetakse vastu kooskõlas sekretariaadi esitatud arvamustega ning liikmesriikide või nende turuosaliste osaluse korral kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 19 lõikega 10.

Artikkel 8

Katsetapiga seotud tingimused

Lepinguosalise pädevad asutused peavad enne, kui kõnealune lepinguosaline võib taotleda komisjonilt hindamist vastavalt artiklile 9, olema Euroopa Liidu liikmesriigi pädevas asutuses viinud edukalt läbi vähemalt kolm tehnilist katset taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia päritolutagatiste ülekandmise kohta,

Artikkel 9

Euroopa Komisjoni poolne hindamine

1. Lepinguosalise taotluse korral hindab Euroopa Komisjon energiaühenduse sekretariaadi abiga, kas kõnealune lepinguosaline on täitnud käesoleva otsuse artiklites 4–8 sätestatud tingimused. Lepinguosaline esitab koos taotlusega Euroopa Komisjonile ja energiaühenduse sekretariaadile kirjalikud tõendid tingimuste täitmise kohta.
2. Euroopa Komisjon viib energiaühenduse sekretariaadi abiga hindamise läbi kuue kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud taotluse kättesaamise kuupäevast. Selleks esitab energiaühenduse sekretariaat kahe kuu jooksul Euroopa Komisjonile oma esialgse hinnangu. Euroopa Komisjon esitab oma arvamuse nelja kuu jooksul alates energiaühenduse sekretariaadi arvamuse kättesaamise kuupäevast. Hindamist alustatakse siis, kui taotluse esitanud lepinguosaline esitab kõik dokumentaalsed tõendid. Hindamine võib hõlmata kolmanda isiku poolset kontrolli. Hindamise ajal võivad Euroopa Komisjoni talitused või energiaühenduse sekretariaat paluda lepinguosalisel esitada hindamise tõhusaks läbiviimiseks täiendavaid andmeid. Lepinguosaline vastab Euroopa Komisjoni või energiaühenduse sekretariaadi taotlusele viivitamata.
3. Lõikes 2 osutatud hindamisperioodi võib vastastikusel kokkuleppel pikendada, kuid see ei tohi olla pikem kui üheksa kuud.
4. Euroopa Komisjoni hinnang peab olema nõuetekohaselt põhjendatud. Euroopa Komisjon edastab oma hinnangu sekretariaadile, kes edastab selle taotluse esitanud lepinguosalisele.
5. Kui lõikes 4 osutatud Euroopa Komisjoni hinnang on positiivne, kohaldatakse artikli 3 lõiget 1.
6. Kui lõikes 4 osutatud Euroopa Komisjoni hinnang on negatiivne, esitab komisjon lepinguosalisele asjakohased soovitusel. Lepinguosaline võib taotleda uut hindamist mitte varem kui üheksa kuud pärast hindamise kättesaamist.

Artikkel 10

Kaitsemeetmed

1. Euroopa Liidu liikmesriik või lepinguosaline riik võib keelduda lepinguosalise või Euroopa Liidu liikmesriigi päritolutagatise tunnustamisest, kui tal on põhjendatud kahtlusi selle täpsuse, usaldusväärsuse või õigsuse suhtes.

Euroopa Liidu liikmesriik võib lepinguosalise päritolutagatise tunnustamisest keelduda ka juhul, kui on tõendeid selle kohta, et lepinguosalise puhul ei ole vastavus artiklites 3–7 sätestatud tingimustele enam tagatud või lepinguosaline keeldub jätkuvalt tunnustamast ELi liikmesriigi päritolutagatist, hoolimata lõike 3 kohaselt esitatud sekretariaadi arvamusest.
2. Kui lepinguosalise päritolutagatise tunnustamisest keeldutakse, teavitab keelduv Euroopa Liidu liikmesriik keeldumisest ja selle põhjustest Euroopa Komisjoni ja energiaühenduse sekretariaati. Kui Euroopa Komisjon leiab energiaühenduse sekretariaadiga konsulteerides, et liikmesriigi keeldumine päritolutagatise tunnustamisest ei ole põhjendatud, võib ta võtta vastu

otsuse, millega nõutakse kõnealuselt liikmesriigilt päritolutagatise tunnustamist. Komisjoni otsuste suhtes võib rakendada Euroopa Liidu õiguse raames kättesaadavaid õiguskaitsevahendeid.

3. Kui keeldutakse ELi liikmesriigi päritolutagatise tunnustamisest, teavitab keelduv lepinguosaline sellisest keeldumisest ja selle põhjendusest energiaühenduse sekretariaati ja Euroopa Komisjoni. Kui energiaühenduse sekretariaat leiab Euroopa Komisjoniga konsulteerides, et lepinguosalise keeldumine ELi liikmesriigi päritolutagatise tunnustamisest ei ole põhjendatud, võib ta võtta vastu arvamuse, et lepinguosaline peaks seda tunnustama.

4. Lõigetes 1–3 sätestatud menetlused ei piira asutamislepingu VII jaotises sätestatud vaidluste lahendamise eeskirjade kohaldamist.

Artikkel 11

Kohaldamine ja läbivaatamine

Käesolevat otsust kohaldatakse esialgu viie aasta jooksul ning seda perioodi võib pikendada korduvalt viie aasta võrra, välja arvatud juhul, kui lepinguosaline esitab pikendamisele vastuväite hiljemalt kaks kuud enne otsuse kehtivusaja lõppu. Ministrite nõukogu vaatab samuti käesoleva otsuse kohaldamise läbi iga kord enne selle kehtivusaja lõppu.

Artikkel 12

Adressaadid ja jõustumine

Käesolev otsus on adresseeritud energiaühenduse lepinguosalistele ja institutsioonidele. Otsus jõustub vastuvõtmisel.

Viin, 30. november 2026

Ministrite nõukogu nimel

.....

Eesistujariik